

Stand van zaken toezicht op zorg thuis

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) zet de laatste ontwikkelingen in het toezicht op de zorg thuis op een rijtje. In 2016 vernieuwden wij ons toezicht op de zorg thuis. Eind 2017 was er een evaluatie. Half 2018 kwam het kwaliteitskader wijkverpleging uit. In 2019 geldt het addendum bij het kwaliteitskader verpleeghuiszorg voor de langdurige zorg thuis. Alle redenen dus om ons toezicht aan te passen. En we blijven ons toezicht op de zorg thuis doorontwikkelen.

Hoe houden wij toezicht op de zorg thuis?

Zorg thuis is verpleging en verzorging in de thuissituatie van de cliënt. De zorg kan worden gefinancierd vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet langdurige zorg (Wlz). Bij ons toezicht op zorg thuis gebruiken wij een 'toetsingskader'. Een toetsingskader bestaat uit een aantal normen en daarbij horende toetsingscriteria. Die zijn gebaseerd op wetten, richtlijnen en beroepsnormen. Bij de keuze van de normen is ook gekeken naar wat betrokken partijen zoals beroepsgroepen, brancheorganisatie(s) en cliëntvertegenwoordigers belangrijk vinden. Het cliëntenperspectief is het uitgangspunt van ons toezicht.

Wat zijn de doelen van ons toezicht op de zorg thuis?

- Goede zorg thuis stimuleren.
- Bijdragen aan beleid over zorg thuis.
- Versterken van positie van wijkverpleegkundige.

Thema's waar we naar kijken

- 1 Cliënt centraal
- 2 Integrale zorg
- 3 Veilige zorg thuis
- 4 Professionele autonomie wijkverpleegkundige
- 5 Sturen op kwaliteit

Ontwikkelingen in de zorg thuis

Cliënten blijven langer thuis. Ook wordt de zorg steeds complexer. Dat stelt hogere eisen aan de wijkverpleging. De inspectie ziet er op toe dat de zorg thuis van goede kwaliteit en veilig is. Hierbij is het belangrijk dat thuiszorgorganisaties hun beleid continue aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen in de zorg thuis.

Hoe ziet een bezoekdag eruit?

Onze inspecteurs gebruiken de normen en criteria uit het toetsingskader om een beeld te krijgen van de door de (thuis)zorgorganisatie geboden zorg thuis.

Inspecteurs:

- lopen mee met bestaande zorgroutes;
- spreken bij de cliënt thuis met de cliënt en eventueel een mantelzorgverzorger;
- bekijken cliëntdossiers;
- spreken met zorgverleners uit het zorgteam;
- hebben een gesprek met de bestuurder;
- stemmen hun bevindingen met elkaar af;
- koppelen hun bevindingen terug.

Evaluatie toezicht op zorg thuis

Eind 2017 evalueerden we het toezicht op zorg thuis met onze eigen inspecteurs en door telefonische interviews met 9 thuiszorgorganisaties.

Enkele positieve bevindingen

Toetsingskader:

- sluit goed aan bij praktijk van wijkverpleging;
- doet recht aan inhoud van het vak;
- versterkt de positie van de wijkverpleegkundige.

Verbeterpunt

- Flexibel bezoekprogramma passend bij de specifieke organisatie. Zo is een tweedaags bezoek niet altijd nodig of wenselijk.

Kwaliteitskader Wijkverpleging

Juni 2018 is het kwaliteitskader voor de wijkverpleging opgeleverd. Het kwaliteitskader is ontwikkeld in opdracht van ActiZ, Zorg Thuis Nederland, de Nederlandse Patiëntenfederatie, de Beroepsvereniging Verpleegkundigen en Verzorgenden (V&VN) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN). In het kwaliteitskader staat o.a.

- Wat de cliënt en zijn naasten van de wijkverpleging kunnen verwachten;
- aan welke professionele eisen en organisatorische randvoorwaarden de wijkverpleging moet voldoen.

Addendum kwaliteitskader verpleeghuiszorg

Vanaf 1 januari 2019 geldt het addendum bij het kwaliteitskader verpleeghuiszorg. Dit is bedoeld voor cliënten die langdurige zorg thuis ontvangen met een Wlz-indicatie. In het addendum staat o.a.

- wat cliënten en hun naasten mogen verwachten van de wijkverpleging.
- wat zorgverleners en zorgorganisaties moeten doen om de kwaliteit te verbeteren en het lerend vermogen te versterken.

Wat past IGJ aan op basis van eigen evaluatie, kwaliteitskader wijkverpleging en addendum kwaliteitskader verpleeghuiszorg?

Enkele aanpassingen vanuit kwaliteitskader en addendum:

- Wij hebben onderwerpen toegevoegd als toetsingscriterium. Bijvoorbeeld: de cliënt krijgt zorg van een vast en overzichtelijk team en de wijkverpleging neemt deel aan het lokale zorgnetwerk.
- Het kwaliteitskader en addendum zijn als bron toegevoegd bij iedere norm.
- Specifieke eisen vanuit addendum nemen we mee in ons bezoek bij cliënten die Wlz zorg thuis ontvangen.

Enkele aanpassingen vanuit evaluatie:

- Aankondiging een week voor bezoek.
- Invulling bezoek meer aanpassen aan type organisatie.
- Naast tweedaagse bezoeken doen we nu ook eendaagse bezoeken.
- Aan het eind van bezoek een terugkoppeling.
- Aparte norm over onvrijwillige zorg toegevoegd.

Meer weten over het toetsingskader zorg thuis?

- **Kijk op de site:**
<https://www.igj.nl/zorgsectoren/zorg-thuis/toetsingskaders>
- **Infographic:**
Snel inzicht in toetsingskader zorg thuis

Snel inzicht in toetsingskader zorg thuis

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) houdt, m.b.v. het toetsingskader voor de zorg thuis, toezicht op zorg in de thuissituatie van de cliënt. De focus ligt op verpleging en verzorging thuis. Het toetsingskader is opgebouwd uit vijf thema's. Deze thema's zijn hiernaast te zien als cirkels. IGJ wil goede zorg thuis stimuleren. Ook wil IGJ bijdragen aan beleidsontwikkeling en de versterking van de positie van de wijkverpleegkundige in de zorg thuis. Daarbij sluit IGJ aan bij ontwikkelingen in de zorgsector.

Cliënt centraal

De cliënt ervaart dat de zorg thuis aansluit bij zijn behoefte en bijdraagt aan de kwaliteit van leven

- 1.1 Wijkverpleging sluit aan bij zorgbehoeften.
- 1.2 Zorg draagt bij aan kwaliteit van leven.
- 1.3 Cliënt zelf regie, wijkverpleging sluit daarop aan.

Integrale zorg

De cliënt krijgt afgestemde zorg thuis

- 2.1 Wijkverpleging samen met informele zorgverleners.
- 2.2 Wijkverpleging werkt als team samen.
- 2.3 Samenwerking met zorgverleners andere zorgorganisaties.

Veilige zorg thuis

De cliënt krijgt deskundige en veilige zorg thuis

- 3.1 Wijkverpleging signaleert tijdig risico's in woonomgeving.
- 3.2 Wijkverpleging is gekwalificeerd en vakbekwaam voor verpleegtechnische handelingen.
- 3.3 Wijkverpleging houdt zich aan veilige principes in medicatieketen.
- 3.4 Wijkverpleging let op veilige zorgrelatie cliënt en formele of informele zorgverleners.
- 3.5 De wijkverpleging past alleen onvrijwillige zorg toe onder de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) in noodsituaties en als voldaan wordt aan de noodzakelijke zorgvuldigheidseisen.

Professionele autonomie van de wijkverpleegkundige
De wijkverpleegkundige handelt professioneel en autonoom

- 4.1 Wijkverpleegkundige stelt zorgvuldig (her-)indicatie.
- 4.2 Wijkverpleegkundige als kwaliteitsbevorderaar.

Sturen op kwaliteit

De organisatie stuurt op kwalitatief goede zorg

- 5.1 De zorgaanbieder draagt zorg voor het systematisch bewaken, beheersen en verbeteren van de kwaliteit van zorg.
- 5.2 Borging van kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel en benodigdheden.
- 5.3 Voorwaarden voor een cultuur gericht op leren en verbeteren.